

Bibliografski opis

CICERO, Marcus Tullius

Le epistole famigliari di Cicerone : tradotte secondo i veri sensi dell'auttore, & con figure proprie della lingua volgare. - Ristampate di nuovo, & con molto studio ricorrette. - In Vinegia : in casa de'figliuoli di Aldo, 1551. - 305 f. ; 8°

Sorodni elektronski vir:

http://www2.arnes.si/~kppomm/cinquecento/cicero_1551.pdf. - Signature: A-Z 8, AA-OO 8, PP 10. - Impresum iz kolofona. - Kolofon: In Vinegia, nell'anno M.D.LI. in casa de'figliuoli di Aldo. - Zapis na nasl. strani: Ex libris P. Octavii Palearii: POMPI. - Na prednjem prostem spojnem listu žig: Biblioteca civica Pirano: POMPI

Prstni odtis (po fei): e-ca e.i- poer sech 3 M.D.LI.: POMPI

821.12-6

Sign.: BC 1002172
COBISS.SI-ID 272628

Bibliografske opombe

avtor Mark Tulij Cicero (106-43 pr.n.š.) sodi v klasično obdobje rimske književnosti, v t. i. zlato dobo, ki je trajala od Suline diktature do Avgustove smrti. Književnost Cicerove dobe je veren odraz razrednih bojev takratne rimske družbe. Polstoletni prehod od republike do principata so označili zadnji politični obračuni in državljanske vojne med plemstvom in ljudstvom. Rimski imperializem je poleg barbarov zaslužnil tudi domače prebivalstvo, iz krvavih bojev, katerih žrtvi sta bila tudi Cezar in Cicero, pa je kot zmagovalec izšel Oktavijan (Avgust). Cicero je bil kot član premožne plemiške družine deležen izvrstne izobrazbe, najprej je študiral retoriko, nato pravo in filozofijo. Hitro je napredoval do konzula in senatorja, nekaj časa moral preživeti v izgnanstvu v Solunu in Draču, po vrnitvi v Rim se je ukvarjal s književnostjo, v senatu pa zagovarjal konzervativna stališča in kritiziral triumvira Antonija, ki ga je zato ukazal ubiti. Njegov izreden jezikovni stil je vplival na omiko evropskega človeka vse do najnovejših dni. Ohranjenih je okrog 58 političnih in sodnih govorov, v 15. stoletju pa je bil najbolj tiskan avtor. Po zaslugi ohranjene korespondence z družino in prijatelji je verjetno najboljše poznana osebnost antičnega Rima.¹

vsebina Epistole ad familiares je bila prva v Benetkah tiskana knjiga, od vseh Cicerovih pa največkrat izdana. Ta prevod Guida Loggia je prvič izšel l. 1545. Cicerova pisma, v katerih opisuje svoje življenje in odnos do aktualnih dogodkov, politike, književnosti in osebnosti, so neprecenljiv vir za antično rimsko zgodovino in vzor za jezikovno in pripovedno dovršeno latinščino.² To je četrti ponatis druge Aldinske izdaje.³

založnik dediči slavnega Alda Manuzia starejšega (Aldo mlajši je bil njegov vnuk, Paolov sin) so bili sinovi Marco, Antonio in Paolo. Ker so v času očetove smrti bili vsi mladoletni (Paolo je komaj dopolnil dve leti), so posle najprej vodili Andrea Torresano starejši, sicer Aldov tast in družabnik,⁴ in njegova sina Giovanni Francesco in Federico. Družabništvo s Torresani je kljub odraslosti mladih Manuziev trajalo do leta 1540, nato pa sta podjetji delovali ločeno.

pojavnajo se z imeni Figliuoli d'Aldo, Aldi filii⁵

signet: sidro in delfin – Erazmu Rotterdamskemu je Aldo Manuzio starejši nekoč pokazal rimski srebrnik, ki mu ga je dal kardinal Bembo. Na njem sta bili podobi Tita Vespazijana in sidra z delfinom, pomen slednjega, kot pravi Erazem, sicer Avgustov motto, pa je »hiti počasi«.⁶ Erazem se je dolga leta držal tega izreka, ki je ustrezal njegovemu značaju in pojmovanju časa, napisan pa naj bi bil na peščenici uri, ki mu jo je leta 1520, pet let po Manuziovi smrti, podaril Krištof iz Schydlowyetza, krakovski graščak.⁷

motto Festina lente

¹ Budimir, M.: Litterae latinae, str. 7-8.

² <http://www.graybooksellers.com/cat27/a-c.html>

³ <http://www.graybooksellers.com/cat27/a-c.html>

⁴ Pravzaprav je Torresano, ki se je obrti in trgovske spretnosti učil pri Nicholasu Jensenu, omogočil Aldu Manuziu starejšemu uspešen vstop na tiskarsko tržišče. – Davies, M.: Aldus Manutius, str. 13.

⁵ <http://edit16.iccu.sbn.it/ima.htm>

⁶ Eisenstein, E.: The printing press as an agent of change, str. 280, op. 351.

⁷ Tenenti, A.: Občutje smrti in ljubezen do življenja v renesansi, str. 265.

Fizični opis

pisna podlaga ročno izdelan papir, debelejše vodne črte so navpične, vodni znak na zgornjem delu lista ob pregibu, dodatni vodni znak v spodnjem zunanjem kotu

številčenje, signature, register, kustosi, živa pagina

foliacija v arabskih številkah se začne po naslovni strani

označbe snopičev snopiči označeni s črkami A-Z in AA-PP, listi z rimskimi številkami ij-iiij (oziroma ii-v na snopiču PP), označena je prva polovica snopiča, norma na prvi strani snopiča (Epist. Fam.)

vrste snopičev kvaterniji, PP je kvinternij

register na verso strani predzadnjega lista

kustosi na zadnji strani snopičev

živa pagina na vseh straneh nad besedilom

okrasi, ilustracije, signet, zapis

vrsta pisave kurziva, v antikvi naslovna stran

inicialke črke na čakanju

potek besedila celostransko

okrasi poglavja se klinasto zaključijo (tudi dvojno)

signet na naslovni strani in na verso strani zadnjega lista

marginalije ni

rokopisne opombe so

vezava

format 15,7 X 11 cm

vezice tri nepoudarjene usnjene

material platnic in prevleka prevezano v lepenko

kapital ni

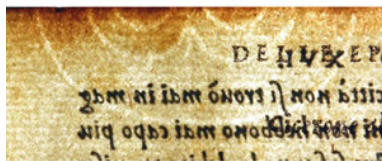
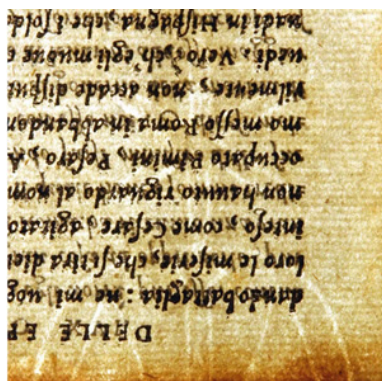
hrbet lepenka, cevast, lepljen, z napisom LE EPISTOLE FAMIGLIARI DI CICERONE

ohranjenost

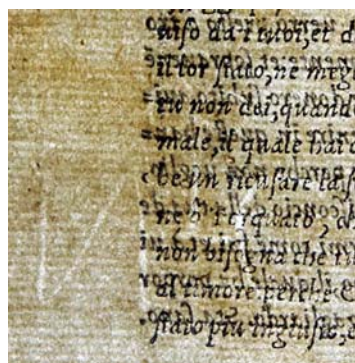
poškodbe na vezavi poškodovan hrbet, strgane vezice prednje platnice

poškodbe na knjižnem bloku madeži zaradi vlage in poškodbe zaradi bioloških škodljivcev – insektov

izvor na hrbtu nalepka Civica biblioteca Pirano z oznako O 2/23, na prednji platnici žig Biblioteca civica Pirano z oznako G II 17, na prednjem prostem spojnem listu tak žig z oznako O 2/23

sestavljen vodni znak

dodatni vodni znak